

Nam budže pomhane

**Bóh chce,
zo by so wšitkim pomhało.
(1. Tim. 2,4)**

W léce 1802 připrawi so tafla nad zachodom Michałskej šule w Budyšinje, kotraž wupraji džakownosć wosady nad tym, zo bě so z Božej pomocu, z podpěru měščanskeje rady a přez wopory wěriwych poradźił twar wosadneje šule. Na taflji je napisane:

Přez Božu miłosć.
Přez dobrou wyšnosć.
Přez Serbow lubosć.

Twar serbskeje šule w Budyšinje běše tehdy wulke wudobyće za naš lud. W času duchowneje a socialneje nuzy běše serbska šula kaž znamjo do lépsheho přichoda. Duchowna nuza w našim času njeje snadniša hač před dvě sčě lětami. Smy žiwi w čežkim nabožnym a narodnym položěnjju. Wšelaka wosobinska nuza nas počězuje. Pomoc móže so tež nam dóstać přez Božu miłosć, přez dobrou wyšnosć a přez Serbow lubosć.

Přez Božu miłosć

Koho sčěhujemy w swojim žiwjenju? Dže nam wo materielne derjeměće a zo so tak někak předrapamy přez swoje žiwjenje? Abo rozsudžimy so za Boha, kotryž je miłosć a lubosć, hnada a smilnosć? Tole je wažne prašenje za naše žiwjenje. Pomhane budže nam přez Božu miłosć. Bóh njesudźi po našich skutkach, ale po swojej lubosći. Wón chce měr přinjesć našej duši přez wodaće w Jezusu Chrystusu. Kak so tole stanje?

Móžemy z Bohom rěčeć a jemu wšitku swoju nuzu přednjesc. To nam pomha. Pawoł pisa: „Tuž napominam nětk, zo by so stała přede wšěmi wěcami próstwa, modlitwa, dobroprošenje a džakowanje.“

Bóh nam pomha přez swoje słowo, kotrež so nam wozjewja. Hdyž je přiwzamy, tak so naše žiwjenje přeměni a polěpši. Bože słowo je dobre za nas.

Tafla z léta 1802 při Michałskej farje w Budyšinje. Přez Serbow lubosć bu wona létsa ponowjena a na Serbskim ewangelskim cyrkwiskim dnju w juniju znowa poswjećena.

Foto: T. Malinkowa

Bóh nam pomha přez tamnych ludźi, kotrychž wón nam sće. Z tym smy při tym druhim, štož mamy sej rozpomínac.

Přez dobrou wyšnosć

Wyšnosć w bibliskim zmysle su wšitcy ludźo, kotřiž rjaduja zjawne žiwjenje: wjesnjanosća a parlamenty, knježerstwa a prezident, sudnistwa a policija. Woni su Boži služownicy, hač to wědza abo nic. Jich nadawk je, zjawne žiwjenje rjadować na dobro ludźi. Hdyž njeby wyšnosće bylo, by jara wjele překi a podtu šlo. Tole pokazuja te kraje, hdžež so wyšnosć rozpušći přez rewoluciju abo wójnu.

Wězo njesměmy tež přewysoke žadanja na wyšnosć stajić. Druhdy so nimale wšo wot stata wočakuje. Hdyž něhdže nastawa někajki problem: Politika ma pomhać. Wočakowanja na stat su w Němskej chětro wulke. Nam njech dosaha, hdyž je džěło wyšnosće na to wusměrjene, „zo bychmy pokojne a čiche žiwjenje wjesć móhli we wšej bohobojaznosći“. Za to mamy so modlić.

Přez Serbow lubosć

Tafla při Michałskej farje nas dopomina na lubosć našich wótcow, na džěło wučerjow a fararjow, kotřiž su za naš lud skutkowali, kotřiž su jón kubtali a pozběhnyli. Na kóncu njerozsudža wo přichodze našeho luda pjenjezy, tež hdyž je za wšelake zaměry trjebamy, ale rozsudzi Serbow lubosć k jich rěči a k jich korjenjam. Trjebamy swěrne džěło, husto tež za čichim, kotrež wurośće z hłubokeje lubosće. Tež hdyž je w praktiskim žiwjenju druhdy hinak, tak tola wobchowa stare słowo swoje prawo: Serb Serbej bratr.

W našim žiwjenju budže nam pomhane

přez Božu miłosć,
přez dobrou wyšnosć a
přez Serbow lubosć.

Jan Malink

(Z přédowanja na Serbskim ewangelskim cyrkwiskim dnju w juniju w Budyšinje)

Budyske powěsće (4)

Pokładowe duchy na Hrodzišku

Napřečo Budyskemu hrodej na tamnej stronje Sprjewje leži Hrodziško. Z wjerška strowi nas kapata kěrchow. W dawnych časach pak je tam pječa stał hród, z kotrehož wjedžeše podzemska chódba hač dele k Sprjewi. Chódba skónči, kaž so powěda, w prózdniency. Zachod do njeje leži mjez skałami a je hladki a nahły.

Před někotrymi stami lět wuchodźowaše so raz chudy Budyšan tam při Hrodzišku. Do swojich mysłow zanurjeni wuhlada wosrjedź skaliny nadobo před sobu za-

chod do prózdniency. W njej sedzachu tři starcy z dołhimi bělymi brodami. Zdachu so sami z kamjenja być. Wustróžany chcyše chudy čeknyć, tola jedyn z tych třoch mužow jemu kiwny, zo by bliže stupił. Chudy so zmuži a stupi bliže. Nadobo běše prózdnienca wo wjele wjetša a scěny blyšćachu so ze zlotom a drohoćinkami a na kamjentnym blidže kopjachu so zlotaki. Druhi brodaty rjekny jemu z hłubokim hłosom, zo smě sej tak wjele zlotakow wzać, kaž trjeba, zo njeby wjac nuzu tradał. Třeći

Tři starcy strážuja poklad w prózdniency pod Hrodziškom.
Rys.: Jakob Gruhl

starc mjenowaše wěsty dzeń, na kotrymž smě sej hišće raz po pjenjezy přińć. Přiřaza pak jemu, zo njeby nikomu přeradził, štož bě widzał a nazhonił. Rozwjeseleny přimaše so chudy Budyšan zlotakow, napjelni sej wšě zaki a rozžoňowa so džakowny z duchami.

Nětko započa so nowe žiwjenje. Tola kajke! Sydaše w korčmach, piješe a plačeše za swojich sobupičkow. Ludžo šukotachu a hódachu, na kajke wašnje drje je dotal chudy čłowjek zbohatnył. Jedyn spyta jeho wuskušować a zhoni při wobšěrnym piwkowanju cyle potajnstwo. Nětko chcyše tež wón zbohatnyć a žadaše sej w postajenym času sobu po zlotaki přińć. Tola tak dołho kaž tež čakašaj, prózdnienca wosta prosta mortwa skalina.

Z toho časa so nikomu hižo nje poradži duchy widjeć. Zachod do skały drje tam hišće je, ale duchy strážuja čicho w horje swoje potajnstwo.

Podata **Gabriela Gruhlowa**

Wuhódanje

Štóz je w hódančku ze zašeho čista wšo prawje zapisał, je móht wučitać mjeno kóždolětneho zeńdženja ewangelskich Serbow: Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń.

Zeńdženje SET a TCM

18. junija zetkach so w Budyšinje člonjo předsydstwow Serbskeho ewangelskeho towarstwa a Towarstwa Cyrila a Metoda. Jednaše so wo nabožnej terminologiji, kotraž ma so bjez přechwatanja na ekumeniskim zakładze wobdźělać. Hłowny wuradźowanski dypk běše wobdźělenje Serbow na ekumeniskim cyrkwiskim dnju wot 28. meje do 1. junija 2003 w Berlinje. Planuje so zhromadne serbske informaciske stejišće we wobłuku tak mjenowaneje „Agora“. W njej maja so po přiřadze starogrjekskeho wikow předstajić najwšelakoriše cyrkwinske skupiny a iniciatiwy.

Dalše zhromadne posedženje předsydstwow ma być nazymu.

Jan Malink

Nowa listowa znamka

„150 lět kemše za dźeći“ – tutomu jubilejej je wěnowana nowa listowa znamka, kiž so wot spočatka meje na póstawych zarjadach předawa. Přenje dźěćace kemše w němskorěčnym rumje

wotměchu so w zymje 1850 w Erlangenje po přiřadze nje-
dźelskich šulow w Jendźelskej a Americe. Wot Erlangena so wone spěšnje wupřestrěchu po wšěch němskich krajach. Džensa swjeći w Němskej kóždy tydzień wjac hač 60 000 dobrowólnych pomocnikow ze 190 000 dźěćimi kemše. **T.M.**

Přeprašenje do Wuježka

Sobotu, 27. julija, w 16.00 hodź. budže we Wuježku pod Čornobohom pola Krygarjec (čo. 31a) serbske wosadne popołdne. Knjez Arnd Zoba z Bukec změje přednošk. Po tym chcemy na zahrodze zhromadnje spěwać a bjesadować.

Wutrobnje přeprašuje **Krygarjec swójba**

Njezabudźće na Serbki bus!

Kaž smy hižo wozjewili, pojedže lětuši Serbski bus **njedzelu, 8. septembra**, do Delnjeje Łužicy. Bus wotjede w 7.00 hodź. w Budyšinje a nawróci so we 18.00 hodź. Stacije jězby su Čorna Pumpa, serbsko-němska cyrkej we Wětošowje (z kemšemi), rekonstruowane hrodziško w Radušu a wot wotbagrowanja wohrožena wjes Rogow. Zajimcy njech so ruče přiřewi pola Měrcina Wirtha (tel. 0 35 91 / 60 53 71).

W swójskej naležnosći

Junijske čisło Pomhaj Bóh je zapozdžene k čitarjam dóšto. Wo-sebje dołho je so dodawanje dliło za abonentow, kiž Pomhaj Bóh přez fary dóstawaja. Wina na tym běchu wšelake misnjenja w Ludowym nakładnistwje Domowina, kiž ma zhotowjenje a rozestlanje Pomhaj Bóh na starosći. Prosimy čitarjow wo wodaće za tole zapozdženje.

Zdobom prosimy wo to, zo bychu abonenci w přichodze kóžde zapozdženje abo njeprawidłowne dodawanje Pomhaj Bóh hnydom redakciji wozjewili (tel. 0 35 91 / 60 07 11), zo by so móhło spěšnje za přičinami toho slědzić.

Zasadnje plaći:

Pomhaj Bóh wuchadza ke kóždej přenjejedzeli měsaca. To řeka, zo ma dóńć kóždu přenju sobotu měsaca na fary, zwotkelž so wón dale rozdawa, kaž tež k tym čitarjam, kiž jón direktnje z poštu do domu dóstawaja. **Redakcija**

Dopomnjenki na fararja dr. Kurta Zyguša

K 100. posmjertnym narodninam poslednjeho serbsce přédowaceho fararja we Wulkich Ždžarach

9. julija 1902 narodži so w Bogenschütz (1936 Gottersdorf, džensa Gotartów), wo-krjes Opole w Hornjej Šleskej Kurt Zyguš. Jako džěco nawukny nimo němčiny tež pólsku rěč. Po wukubłanju na wučerskim seminarje w Kreuzburgu (Kluczborku) skutkowaše najprjedy jako domjacy wučer. Připódla zložil gymnazialny eksamen, nachwata tež „wulki latinum“ a „wulki grjekum“, štož swědči wo jeho pilnosći a wobdarjenosći.

W Halle studowaše teologiju a germanistiku, we Wrocławju so synlje zaběraše tež ze slawistiku. Pola swojeho profesora teologije bě wón „famulus“. Jeho přenje městno bě blisko morawskich mjezow, zwotkelž tež jeho prjedownicy pochadźachu. Nan biskopa českomorawskich bratrow a sławneho pedagoga Jana Ámosa Komenskeho nošeše mjeno Zyguš.

1933 přińdže Kurt Zyguš jako farar do Wulkich Ždžarow. Pola fararja Wićežka we Wóslinku nawukny wón serbsčinu a přiswoji sej pola tutoho horliwego Serba tež lubosć k serbskemu ludkej. Po wójnje wotměwaše wón kemše we Wulkich Ždžarach wotměnjejo serbske a němske (wulka cyrkej ze 600 městnami bě přeco nimale połna kemšerjow) a nimo toho w nowozaloženym sydlišću Hórnikey němsce.

Farar a šula

Hdyž mje kónc 1950 do Wulkich Ždžarow přesadźichu a mje bórže za nawodu centralneje šule postajichu, bě starodawny spokojny poměr mjez wučerjom a fararjom hižo dawno nimo, po tym mjenujcy, zo běchu w Hitleriskim času město serbskich wučerjow antiserbskich a anticyrkwinskich zasadžili. Tući drje nětko hišće něsmědzachu wučić, ale zastawachu wodźace funkcije we wsy a běchu wězo wjele bóle připóznaći hač my młodzi nowowučerjo. Wjesny stronski sekretar wjedžeše kruty režim.

Dželenje mjez statom a cyrkwu zwuraznješe so tež w tym, zo smědžeše farar nabožinsku wučbu hakle tři hodžiny po šulskej zahajić, zo bychu džěci so mjeztym „wotpočnyć“ móhli a tež z wokolnych wsow znowa do šule nóżkować dyrbjeli, město toho zo bychu doma w ratarstwjje pomhali. Kolesa a w zymskim času samo črije běchu w powójnskich lětach wosebje za přesydlencow hišće žadne.

We Wulkich Ždžarach pak bě něštožkuli hinak: Šula (t. r. twarjenj z ležownosću) słušeše wosadze, šula bě takrjec pola njeje na podrustwjje. Z tym njesmědžachmy žadyn fenk statnych pjenjow za wudžerženje twarjenjow, wumolowanje stwow a dr. wudać, a wotnajenske pjenjezy, kotrež farar poňnje za šulu nałožowaše, běchu jara

Dr. Kurt Zyguš (1902–1978), wot 1933 do 1968 farar we Wulkich Ždžarach

Foto: archiv

niske. To pak sej žadaše wuski kontakt mjez šulskim nawodu a fararjom. Husćišo sej na ćmowych zymskich wječorach na faru dóndžech.

Tute zhromadne džělo bě nimo měry wuspěšne a započa so z dobywanjom staršich za přizjewjenje džěci na serbsku wučbu. Farar Zyguš, po nimale dwěmaj lětdžesatkoma skutkowanja we wosadze jara připóznaty, jim to doporučeše a mi tež derje radžeše, kotre swójby móhli w tym wliw na druhe wukonjeć. Hačrunjež bě spočatnje synla militantna opozicija přičehnjonych přistušnikow inteligency a přistajenych brunicownje, poradži so za nowe šulske lěto wšitkich šulerjow za wobdželenje na serbskej wučbje dobyć.

Komplikowane bě rjadowanje wučby za džewjeć zwjetša jara wulkich rjadownjow w jenož pjeć šulskich stwach. Hdyž nam wučer wupadny, přińdže často farar Zyguš a poda nabožinsku wučbu a zamó šulerjow tak zahorić, zo cyłe rjadownje so na njej wobdžělichu, hačrunjež słušachu džěci ze Stróže do Rakečanskeje wosady a Rachlowske běchu přewažnje katolske. Dokelž mějachu wučerjo a starši z toho wužitk, njenasta ženje někajki pohóršk.

Raz přińdže krajny biskop šleskeje cyrkwe ze Zhorjelca na wizitaciju. Farar Zyguš by při tutej składnosći, hačrunjež w šulskim času, tež rady džěcace kemše wotměł. Radžach jemu, na kemšach staršich namołwjeć, zo bychu za to pisomnu próstwu na šulu slali. Nimale wšitycy to tak činjachu. Přez to móžach wučbu a přestawki tak přepožić, zo wosta poł hodžiny časa za kemše za džěci, a nimale wšě so wobdžělichu.

Skutkowne bě tež naju zhromadne džělo při šulskim programje za staršich před hodami. Z wokrjesneho stronskeho wjed-

nistwa wuńdže přikaz, zo njesmě so wob-sahowje na hody spomnić, ale jeničce wšo na narodniny Stalina a Piecka wusměrić. W němskim džělu programa dyrbjachmy so wězo po tym mjeć, dohlad bě kruty. Serbsku połajcu pak wuhotowachmy po zwučenym wašnjju, na hody a zymu zloženu. Na zbožo wuńdžechu do toho sčasom Jurja Winarjowe „Serbske hodowne spěwy“. Z nich wubrachmój, farar Zyguš a ja, tajke spěwy, kotrež njemějachu němske abo mjezynarodne melodije, tež napadne „haleluja“ a podobne přebasnichmój. Teksty najbóle woblubowaných serbskich spěwow podachu so zdžěla jako recitacije. Přiklesk při němskich poskićenjach plačeše bóle na jewišću agěrowacym džěcom, njebě sylny, ale při serbskich bě hoberski. Němcy so jara džiwachu, kak jara Serbja programej w maćerščinje scěhowachu.

Bohužel dyrbjach za štwórc lěta Wulke Ždžary wupušćić, přesadźichu mje do Budyšina. Z fararjom Zygušom pak hišće lěta dołho hromadze džělachmój. Tak móžach hnydom po tym jeho synej a synej fararja Šoty z Delnjeho Wujězda, kotrejuž bě přijimanska komisija Hłowneho wotrjada za serbske ludowe kubłanje „klasoweje pozicije“ dla wotpokazała, tola wukubłanje na Serbskej wyšej šuli zmóžnić. W naju dopisowanju so džiwach, kak Zyguš, kotryž bě jako Němc serbsčinu jenož tak připódla nawuknył, swoje serbske listy dokonješe bjez najmjenšeho zmylka pisać.

Wědomostnik

Kurt Zyguš njebě jenož dobry duchowny a pedagoga, ale tež wědomostnik. Ze swojim džělom wo rozestajenju Hornjeje Łužicy z husitizmom doby wón sej 1966 doktorat teologiskeje fakulty Lipsčanskeje uniwersity. (Zwisk ze seniorom bratskeje cyrkwe Kristianom P. Lanštjekom, kotryž měješe wulki zajim na tutym džěle, móžach jemu posrědkować.) Hižo 1953 wozjewi stawizny Ždžarowskeje wosady, pozdžišo napisa stawizny serbskich spěwarskich. Wažne žórta za domiznowědnikow su džěta dr. Zyguša wo wuwicu wsy a wokoliny wot prastawiznow hač do 20. lěttotka. K tomu pisaše tež powědančka.

35 lět dołho, hač do 31. měrc 1968, móžeše farar dr. Kurt Zyguš swojej wosadze słužić. Na wuměnk njesprócniwje dale slědžeše. Tola 14. januara 1978 jemu njena-prošna smjerc pilne pjero z ruki wza.

Franc Rajš †

Přispomnjenje redakcije: Nastawk bě Franc Rajš krótko do swojeje smjerće za naš časopis napisał. Z wozjewjenjom spominamy zdobom na druhe posmjertniny 10. julija 2000 zemřěteho awtora.

56. Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń 8./9. junija 2002
w Michalskej wosadže w Budyšinje

Boža miłosć, dobra wyšnosť a Serbow lubosć

Róže tam hišće leža a dopominam so na wony slónčny wječor 8. junija, jako nam Trudla Malinkowa wo dawnych a njedawnych prócowanjach serbskich wučencow, wumělcow a ewangelskich fararjow powědaše. Wotpočuja w Božim měrje na Tuchorskim kěrchowje, tam, hdžež so skoku zabłudžiš, jeli so njewuznaješ. A njewěm, hač bych woprawdže kóždy row hnydom zaso nadešta, njebychu-li tam róže byli, wupyšace spomnjenki słowow-znajomosćow Trudle Malinkoweje wo mjenje abo bóle zabytych a njezabytych 15 serbskich prócowarjach wot dohromady 74, na kotrychž

Farar Malink přednošowaše sobotu wo serbskich cyrkwinskih stawiznach Budyšina.
Foto: T. Malinkowa

dopominaja narowne kamjenje a pomniki. Wosebita žadnostka je pomnik Handrija Lubjanskeho – dołhi čas Serbam njeznaty ...

Handrij Lubjanski – wot 1817 do 1831 najprjedy diakon a potom farar při Michalskej cyrkwi – wuda znowa serbsku bibliju a serbske spěwarske. Z jeho kěrlušom „Nětk mamy zaso rjany čas“ cyrkwinski dzeń sobotu popoždny na Michalskej farje zahajichmy. Farar Jan Malink wšěch zdaloka a zbliska wutrobnje powita. Najdlěši puć drje mějachu čěscy hosćo a Měto Pernak z Berlina. Wirthech swójba je za wšitkich slódnj tykanc a dobry bunjacy přihotowała.

Michalska wosadza – lěta hosćielka Serbskeho ewangelskeho cyrkwiskeho dnja – ma swoje wuznamne městno w tysacletnych stawiznach Budyšina, a to nic jenož jako pohladnica za turistow. Z reformaciskeho časa sem słušeja tež ewangelscy Serbj do Budyškeho stawiznopisa. Wo tym wědžeše farar Malink zajimawje přednošować: 1647 wyšnosť rozsudži, zo dóstanu ewangelscy Serbj Michalsku a

katolscy cyrkwi Našeje lubeje knjenje. Mnohim njeznate bě zawěšće tež, zo bu Handrij Zejler katolsce křćeny, dokelž so narodži w Słonej Boršći – w serbskej wsi blisko Budyšina, kotraž bě přiřadowana katolskej wosadze. Pozdžišo měješe konfirmaciju w Michalskej.

Nazornje předstaji farar Malink z diagramom rozdělne wobdželenje na Božim wotkazanju w Budyšinje: W dobje rozswětlerstwa wone powšitkownje woteběraše, tola w Michalskej jenož jara snadnje, a za čas fararjenja Jana Pjecha samo zaso stupaše. To zaležeše prawdžepodobnje tež na jadriwych předowanjach Pjecha jako přiwisnika Halleskeho pietizma z přeswěćenjom, zo dyrbi křesćanstwo z wutroby přińć. Farar Malink skónči swój přednošk z narodnymi změnami, kiž jewjachu so jako přiběrace přeměncenje Serbow w a wokoło Budyšina w 19. a 20. lětstotku.

Mjeztym bě tež biskop ze swojej mandželskej dojeť a podachmy so wšitcy do Michalskeje cyrkwi, hdžež nas biskop Kreß postrowi, tež w mjenje krajnocykwinskeho zarjada. Wón zdžěli, zo budže krajna synoda na swjim zeńdženju w nowembru wo nowelěrowanju serbskeho cyrkwiskeho zakonja wuradźować a dźakowaše so w tutym zwisku za namjety Serbskeho wosadneho zwjazka. Naćisk za předžěłany zakon wobsahuje tež noworjadowanje postajenjow za Serbskeho superintendenta.

Na pózdnim sobotnišim popoždny zeńdže so na 60 Serbow a wukrajnych hosći na Tuchorju, zo bychu zeznali rowy wuznamnych zastupjerjow serbskeje inteligency kaž Ernsta Bohuwěra Jakuba abo dr. Bjedricha Adolfa Klina. Po slědach slědženjow Trudle Malinkoweje su tež domoródnj nowostki wo najwjetšim kěrchowje Budyšina zhonili.

Jako njeđzelu rano do Michalskeje cyrkwi nůžkowach, dopomnich so na swoju konfirmaciju na samsnym městnje před 25 lětami. Tehdy dóstach wot fararja Pawoła Alberta jako jenička konfirmandka serbske hrono sobu na puć. A myslach na hesło cyrkwiskeho dnja, kotraž měješe nas přez cytu njeđzelu přewodžeć.

Farar Malink swjećeše kemše z Božim wotkazanjom. Man-

Biskop Kreß přednese sobotu postrowy sakskeje krajneje cyrkwe a rozložil předstawy wo dalšim rjadowanju serbskeho džěta.
Foto: T. Malinkowa

fred Hermaš z Rowneho čitaše epistolu. Wo džěćace kemše postara so Gabriela Gruhlowa. Předowanje zložowaše so na 1. list Pawoła na Timoteja, 2. staw, a na hesło cyrkwiskeho dnja „Přez Božu miłosć. Přez dobrou wyšnosť. Přez Serbow lubosć“. Samsny tekst steji z lěta 1802 na tafli při džensnišej Michalskej farje. Měščanska rada Budyšina da tehdy pjenjezy za twar cyrkwiskeje šule. „Přez dobrou wyšnosť“ so twar přizwoli. „Přez Serbow lubosć“ skutkowachu w Michalskej wosadze fararjo a wučerjo. „Božu miłosć“ nazhonichmy w modlitwje a w Božim wotkazanju. Z kěrlušom „Nětk so z Boha dokonja naša swjata Boža služba“ skónčichu so swjedženske kemše, kotraž wusyłaše serbski rozhlós originalnje.

Na sobotnišim wjedženju z Trudlu Malinkowej po Tuchorskim pohrjebnišću spominaše so při pjatnaće rowach na zaslužnych Serbow.
Foto: H. Sembdner

Postrowy hosći słyšachmy w serbskej, českej, pólskej a němskej rěči. Wyši konsistorialny rada dr. Kühne z Ewangelskeje cyrkwy šleskeje Hornjeje Łužicy, Budyski superintendent Pappai a farar Butter z Michalskeje wosady wuzběhnychu dobru zhromadnosć Serbow a Němcow w Božim domje dwurěčneje Łužicy. Předsyda TCM farar Ščěpan Delan a předsyda Domowiny Jan Nuk zložowastaj so w swojimaj postrowomaj na lětuše hesło, kotrež zapřija skutki, přeća a nadžije. Farar Delan přepoda jako dar knihu z listami dr. Marje Gról-musec. Monika Žárská z Prahi postrowi Serbow w mjenje Ewangelskeje cyrkwy Čěskich bratrow. Wona přepoda knize wo slědach českeje reformacije a wo poměrje mjez českej a němskej ludnosću. Postrowy ewangelskeje cyrkwy w Pólskej přednjese farar Dyczek z pólskich Zar.

Na wobjed a kofej podachmy so na žurlu Serbskeho ludoweho ansambla. Smolerjec kniharnja poskićeše najnowše serbske knihi, mjez druhim nowu Serbsku poeziju č. 47 wo Wěcstawje Serbje-Chejni-cańskim, čěskim burje, kiž je delnjoserbske basnje pisał. Wudał je zešiwk Měto Pernak. Wón porěča w připołdņišej přestawce wo žiwjenju a skutkowanju basnika. Handrij Wirth přeprasy na Serbski bus 8. septembra do Delnjeje Łužicy. Wutrobne postrowy posrědkowachu farar Strádal z Očelic, knj. dr. Lorencová z Prahi, knjez Macha z Prahi a Lenka Nowakowa ze Slepoho. W ansamblu zaklinčachu njeđzelu připołdņny serbske pěsnje lajskich spěwarjow.

Wjeršk cyrkwinskeho dnja so bližeše, wšityc běchu wćipni na wotkryće najstaršeje serbskeje tafla z nam hižo znatym hesłom. A tych njebě mało. Wobdžělnikam cyrkwinskeho dnja přidruži so tójšto dalších zajimcow. Lědy je tafla we wobškodženym stawje někomu napadnyła. Zo je wona ryzy serbska, zwisuje ze stawiznami Michalskeje wosady. W lěće 1802 wotměwachu so hišće wšě kemše a cyrkwinke zarjadowanja w serbskej rěči. Trudla Malinkowa powědaše dale, zo bě so kamjentna tafla na nastork tehdyšeho fararja Michała Hilbjenca a diakona Jana Handrija Kaplerja při nowonatwarjenej šuli Michalskeje wosady přičiniła. Cyrkwinska šula bu w nalěcu 1945 zničena, tola tafla so wuchowa a do pobóčneje murje přitwarka Michalskeje fary zamurjowa. Nětko můžemy taflu w přitwarku nad durjemi znowa wob-

Ze zhromadnym kěrlušom zahaji so njeđzelu popođdņny před Michalskeje faru swjatočnosť wotkryća wobnowjeneje serbskeje tafla.

Foto: J. Helgest

dziwać. Wyši měšćanosta Christian Šram zwurazni, zo chowa tekst tafla we sebi tři wažne wuměnjenja za zdžerženje města a zo ma wón jako „wysnosť“ z dōbom zamołwitosć za tute njesć. Farar Malink požohnowa wotkrytu taflu. Swjatočnosť wuklinča ze serbskej hymnu.

Wosebite dožiwjenje cyrkwinskeho dnja běše koncert chóra „Budyšin“. Pod wustojnym wuměskim nawodom Michała Jancy zanjesechu člonoj chóra duchownej spěwaj Jana Kiliana w hudźbnym wobdžělanju Bjarnata Krawca. Tři pěsnje Korle Awgusta Kocora na balady Handrija Zejlerja dožiwichu wuspěšnu prapremjeru, kotruž předstajichu chór, solisća Andrea Sancelean, Tanja Donatec, Pětr Cyž, Rüdiger Žur a pianistka Gina Henčowa. Jan Krygar słuša k najwuznamnišim tworicielam ewangelskeje cyrkwinskeje hudźby. Kěrluše „Kak powitam ja tebe“, „Čehń nutř do swojoh' hrodu“ a „Jezu, moja krasnosť“ zaklinčachu w hudźbnym wobdžělanju Jana Bulanka. Tež solisća Stefan Baumgärtel, Anke Försterec, Tanja Donatec, Michał Janca a Hartmut Israel na pišćelach žnjejachu wutrobity přiklesk. Za jimacy a poradženy koncert džakowaše so farar Malink wšěm sobuskutkowacym.

Zwis k Budyšinej a Michalskeje wosadze so hač do poslednjeje hodžiny 56. Serbskeho ewangelskeho cyrkwinskeho dnja nježhubi. Jan Kilian bě wot lěta 1826 šuler Budyske-

Najmłóđši wobdžělnicy cyrkwinskeho dnja

Foto: T. Malinkowa

ho gymnazija, K. A. Kocor wopyta někotře lěta pozdžišo Krajnostawski wučerski seminar, a prawdžepodobnje pobyštaj tež w Michalskeje cyrkwi runje tak kaž Handrij Zejler.

Spominać na prjedownikow rěka stawizny wědomje dožiwija a rōže položic runja pućnikam nadžije.

Měrana Cušcyna

W připołdņišej přestawce zaklinčachu serbske ludowe spěwy. Foto: T. Malinkowa

W nimale poťnje wobsadženej Michalskeje cyrkwi poskići chór „Budyšin“ njeđzelu popođdņny wuběrný koncert. Foto: J. Helgest

„Zdokonjam to, krok po kroku“

Sobotu, 1. junija, so w Barće zaso džěci k swojemu kružkej zeńdžechu. Něšto wosebiteho je wočakowaše: W cyrkwi hraješe so džiwadło. Tydženje dołho běchu „dźiwadźelnicy“ pilnje swoje róle wuknyli a zwučowali. Na předstajenje běchu tež wokolne wosady přeprašene, ale jenož džěcacy kružk z Wósporka bě přijěl.

W hrě džěše wo mału nopawu, kiž chcyše kralej, lawej Leopoldej II., na kwas hić. Ducej po puću zetka wjele zwěrjatow. Kóžde nopawje wot jeje předewzaća wotradžowaše, prajo: „To ženje njezdokonješ. Twoje nůžki su překrótkke. Sy přepomala ...“ Tola nopawa njeda so zatrašić a kóždemu wotmołwi: „Zdokonjam to, krok po kroku.“ Naposledk woprawdže na kwas dóńdže, nic pak na kwas Leopolda II., ale Leopolda III.!, „Wědžach tola, zo w prawym času na kwas dóńdu“, wozjewi nopawa dobyćerše.

Přihladowarjo zahorjeni placachu. Wot kwasneje hosćiny so wšitkim poprjančki rozdžělachu. Naposledk smědžachu džěci za kulisy pohladnyć a sej rjane kostimy woblec.

Hlubši zmysl stawizny wo nopawje wšak zapřimnychu dorosćeni lěpje hač džěci. Hdyž druhdy njewěm, što dyrbbju jako přenje činić: wučbu přihotować, dom rjedzić, kwětki na wohtarju krjepić, w zahrodce plěć, wowcynu křinju přeběrać abo choru susodku wopytać, potom myslu na mału nopawu. A praju sej: „Zdokonjam to, krok po kroku.“

Po lětnjej přestawce so Bartski džěcacy kružk zaso zeńdže. Štó wě, kajka překwapjenka potom na džěci čaka ... **I. Philipp**

Serbskaj synodalej

W 14. prowincionalnej synodě Ewangelskeje cyrkwe šleskeje Hornjeje Łužicy, kotraž je so 25. a 26. meje k swojemu přenjewu posedženju zešla, su Serbja z dwěmaj synodalomaj zastupjeni. Manfred Hermaš z Rownoho, kiž džěta jako regionalny řečnik Domowiny, je hižo z lěta 1993 ze synodal. Tehdy bu powołany, nětko bu wuzwolony. Inženjer na předwuměnkunju Günter Wjenk z Drěwcow je přeni raz ze sobustawom synody. Jeho wuzwolichu do prezidija synody, w kotrymž je z pismawjedžerjom. **T. M.**

Złota konfirmacija w Malešecach

Swoju złotu konfirmaciju woswjećichu njedźelu, 16. junija, wobdźělnicy, kotřiž su w lěće 1952 w Malešecach swoju konfirmaciju měli. 40 konfirmandow je tehdom Malešanski serbski farar Pawoł Albert, pochadźacy z Cyžec pola Budyšina, k Božemu blidu přeprašy a požohnował. Wot tutych 40 konfirmandow wobdžělchu so na jubileju 18. Šěsć konfirmandow, kaž je znate, su mjeztym zemřeli, šwita dalšich je do dalokich krajow wupućowala a wot někotrych je jich džěnsniša adresa njeznata.

Při powitanju před cyrkwju w Malešecach njejsu so hižo wšityc zeznali, dokelž njejsu so 50 lět dołho widželi. Tuž běše to wjesole zasowidženje. Na kemšach je so potom 10 jubilarow znowa požohnować dało. Mjez nimi běštaj Serbaj, kotrajž staj před 50 lětami serbske konfirmaciske hrono dóstałoj; nětko pak staj němski přetožk styšeć dyrbbjałoj, dokelž je nětčiši Malešanski farar Němc. Škoda!

Po kemšach wopyta džěl jubilarow Malešanske pohrjebnišćo a spominaše na svojich zemřětych. W hosćencu „Olbastüb'l“ w Stróži pola Zubornički zetkachmy so k wobjedu. Tam nasta bórže wjesoła a žiwa bjesada wo starych šulskich časach. Prjedy hač sydaše swačina, wopytachmy wšityc tamny šulski muzej „Korla Awgust Kocor“ a spóznachmy, zo smy tež my w přěnych šulskich lětach hišće w tajkich a podobnych ławkach sydali a při tajkej starej tafli wuknyli. Wróćiwši so ke kofejej a tykancej bjesadowachmy čile dale hač do pózdnych wječornych hodžin.

Z wulkej džakownosću za organizaciske trio a za tajki rjany džěń poľne dožiwjenjow rozžohnowachmy so w nadžiji, zo so za někak pjec lět znowa zetkamy. **Kurt Lorenc-Malešanski**

Wopor dweju diktaturow

29. meje 2002 je w Budyšinje wumřěl prawiznik Jurij Rjenč. Wón sluša k wurjadnym serbskim prócowarjam 20. lěstotka a je dožiwił tragiku politiskeho wuwica w Němskej we wšej hłubokosći.

18. julija 1910 narodži so w Chrósćicach. Po ludowej šuli a Katolskej natwarnej šuli w Budyšinje studowaše prawo w Lipsku, Agramje a Beogradze. Serbskeho džěta dla jeho gestapo zaja a staješe jeho pod policajski dohled. Wot nazymy 1946 džělaše jako prawiznik w Budyšinje. 8. septembra 1946 založi we Wjerbnje Domowinu w Delnej Łužicy a prócowaše so pola sowjetskeje komandantury wo wuswobodženje zajateho serbskeho prócowarja

Prawiznik Jurij Rjenč z Budyšina

Foto: archiw SN

Měta Laškeho. We Łužiskoserbskim narodnym wuběrku běše zamotwity za zwiski z Juhosłowjanskej. We wjacorych jednanjach z južnosłowjanskej komandanturu poradžichu so jemu wšelake wuspěchi na dobro Serbow. 1950 bu wot Rusow zajaty a k 25 lětam jastwa zasudženy. Domošina jeho ze svojich rjadow wuzamkny. Po Stalinowej smjerći, w januarje 1954, so wón z jastwa pušći. Hakle tři lěta pozdžišo smědžeše zaso jako prawiznik skutkować. A tež nětko jeho stasi hišće kontrolowaše a wobčušlowaše. 1975 poda so na wuměnk. Hakle politiski přewrót 1989/90 zmóžni jeho politisku a moralisku rehabilitaciju. Ale tež w tutym času dožiwi wšelake přestapjenja. Po swěrnym wothladanju přez swójbných wumřě we wysokej starobje nimale 92 lět.

Prawiznik Jurij Rjenč čerpaše žiwjensku móc z wěry. Přecelstwo jeho wjazaše ze serbskim superintendentom Gerhardom Wirthom a ze swójbu Korle Wirtha w Cokowje, z kotrymž běše po 1946 do 1948 w Narodnym wuběrku wusko hromadže džělał. Wón běše žiwy w prawej serbskej ekumeniskej zmyslenosći. Katolski Posoł wón runje tak čitaše kaž Pomhaj Bóh. Lědma bě ekumeniskeje nutrnosće, zarjadowaneje wot patra Nawki-Zdžěrjanskeho, na kotrejž so Rjenčec swójba njeby wobdžělila. Wón je so klonil Bohu Knjezej, nic pak knjezam swěta. Njeh widži nětk, štož je wěri!

Jan Malink

Serbski kwas

Na serbskim swjedženju swjatki njedźelu w Budyšinje předstajichu šulerjo Budyskeho Serbskeho gymnazija na jewliću před měščanskim muzejom serbski kwas, kaž je so wón něhdy na ewangelskich wsach w Budyskich kónčinach swjećil. Přihladowarjo mytowachu předstajenje ze synym přikleskom. Foto: E. Bigonowa

Cyrkwinski dzeń w Zhorjelskej cyrkwi

Hosćo we Łazu

Wot 31. meje hač do 2. junija zeńdže so něhdže 5 000 ewangelskich křesćanow z Českeje, Pólskeje a tež z Nižozemskeje a Luxemburskeje pola nas w Ewangelskej cyrkwi šleskeje Hornjeje Łužicy. Woswječichmy z tym tež 50 lět cyrkwinskeho partnerstwa mjez Hornjej Łužicu a Oldenburgom. Z tutech přičin měješe tež naš Wojerowski cyrkwinski wokřes wjele hosći.

Pjatk wječor čakachmy na mały bus z hosćimi z Hohenkirchena (pola Jevera). Styki z nimi mějachmy hižo w časach NDR a po přewróće tež wosobinske přecelstwa nastachu. We Wojerowskim gymnaziju „Johanneum“ witaše farar Nagel hosći z Pólskeje a Českeje. Wšitcy dóstachu informaciski material za cyrkwinski dzeń, jedno-barbny šawl a mały zakusk. Potom jědźechmy ze swojimi džewjeć hosćimi z Havířova pola Ostravy do Łaza, hdžež na farje hižo z wječerju na nas čakachu. K nócnej hodžinje swječachmy w cyrkwi krótku nutrosć. Džak serbskej rěči móžachmy so derje dorozumić.

Sobotu rano jědźeše potom bus do Zhorjelca k wulkemu zetkanju ze zajimawym programom.

Njedzeli běchu we wšěch wosadach swjedźenske kemše z Božim wotkazanjom.

Prědowachu hosćo. Pola nas we Łazu běše to knjeni fararka Streicher z Hohenkirchena. Potom běše wobjed w hosćičelskich swjobjach. Mějachmy zajimawe rozmołwy a slubichmy sej, zo so w přichodže wopytamy. W 13.30 hodž. jědźeše bus wot Zejlerjoweho pomnika na Łazowskim torhošću do směra Ostravy.

Běše to za nas wšitkich rjane dožiwjenje z nowymi přecelami. **Günter Wjenk**

„Zhromadnje na puć“

K pjatemu razej – 1991 w Zhorjalcu, 1994 w Niskej, 1996 we Wisle, 1999 w Českim Těšinje a nětko 2002 w Zhorjalcu – zetkach so wěriwi ewangelscy křesćenjo z Pólskeje, Českeje a šleskeje Hornjeje Łužicy w Zhorjalcu pod hesłom „Zhromadnje na puć“ na zetkawanskim cyrkwinskim dnju.

Slepjanske kantorki wobdžělichu so k třecemu razej na tajkim zeńdženju a kóždy raz smědžachu wustupić a serbske spěwy zanošować. Tež lětsa tomu tak bě. Njeje rjeńšeho hesła hač „Zhromadnje na puć“, kiž zwuraznja to, štož móžachmy mjez słowjanskimi křesćanami z našim serbskim spěwanjom dožiwić. Wěra wjaza runje tak kaž spěw! To znowa nazhonicmy. Džakujemy so wjednistwu Ewangelskeje cyrkwe šleskeje Hornjeje Łužicy za přeprošenje do Zhorjelca.

Manfred Laduš pisa we wudaću Serbskich Nowin z 3. junija: „W pjeć rěčach na zjězdze“. To je cyle prawje. Haj, w pjeć rěčach so zeńdžechmy a podamy so zhromadnje na puć! **Lenka Nowakowa**

„Wjeselće so, křesćenjo wšitcy“

Pod tutym hesłom, z podtitulom „Koncert němskeje, českeje a serbskeje duchowneje hudźby“, steješe koncert, kiž dožiwich 31. meje w cyrkwi w Lubušu. Wuhotowať bě koncert chór „Naši pěwci“ z Prahi pod nawodom Lydie Härteloweje. Chór bě na cyrkwinski dzeń do Zhorjelca přijěť a bě w Lubušu a Čornym Chołmcu zaměstnjeny.

W kóždej wosadze cyrkwe šleskeje Hornjeje Łužicy wotmě so na předwječoru cyrkwinskeho dnja zahajenske zarjadowanje.

Na zarjadowanju w Lubušu powita wosadny farar, knjez Simmank, něhdže štyrceći spěwarjow z Prahi. Słyšachmy potom spěwy za měšany chór wot Praetoriusa, Jana Amosa Komenskeho, Františka

Łazowscy wosadni z českiimi hosćimi cyrkwinskeho dnja na nawsy we Łazu

Foto: G. Wjenk

Ignáca Tůmy, Antonína Dvořáka a Georga Friedricha Händela. Spěwy Korle Awgusta Kocora „Tón Knjez je mój pastyr“ a „Knježe, ty sy moja móc“ a wot Bjarnata Krawca „Wzmi mje, Knježe, pod křídla“ zaspěwa chór w serbskej rěči. Na piščelach zaklinčachu twórbu Bohuslava Matěja Černohorskeho a Miloslava Kabeláča.

Na swojim dompuću wopyta chór Budyšin a zaspěwa sej tež w Pětrskej cyrkwi.

Zo chór twórbu serbskich komponistow serbsce spěwa, je zaslužba jeho wjednicy, knjeni Lydie Härteloweje, a jeje mandželskeho, knjeza Hanuša Härtela. Wonaj so hižo wjele lět za Serbow zajimujetaj a bystaj z chórom cyle wěsće tež rady koncert w Budyšinje wuhotowatoj. Smolerjec kniharnja ma CDje chóra „Naši pěwci“ ze serbskimi spěwami na předaň. **Měrcin Wirth**

Swjedźen w Delnim Wujězdze

Wot 31. meje do 2. junija woswječichu Delnjowujězdženjo 660-lětny jubilej swojeje wsy. Do swjedźenskeho programa słušeše njedzeli dopołdnja swjatočna Boža služba pod hołym njebjom w parku. Prědowanje měješe wosadny farar Gnüchtel. Dujerjo z Českeje kemše wobrubichu.

Do wosady Delni Wujězd słušeja wsy Manjow, Rudej, Tranje a Bjerwałd z cyłkownje tysac wosadnymi. W zašłych lětach je tu Serbski superintendent Albert tež wosadne popołdnja přewjedł.

Barokna cyrkej je so w lětach 1711 do 1716 natwarila. Po wobšěrnyj ponowjenju je so 6. nowembra 1994 znowa poswjećila. **E. Bigonowa**

Zdželenka redakcije: Pobrachowaceho městna dla móže so zakónčenje nastawka „Njeswarske doškrabki“ hakle w přichodnym čisle wozjewić.

Boží dom w Delnim Wujězdze je nimale 300 lět stary. Foto: E. Bigonowa

Powěšće

Rakečanska cyrkej so tuchwilu wot wonka wobnowja. We wobłuku wosadneho swjědženja su w juniju kulu z wěže wzali. W njej so tež serbske dokumenty namakachu.
Foto: W. Müller

Slepo. W połnje wobsadźenej farskej bróžni wotmě so njedawno přeni koncert. Wuhotowachu jón hudźbnicy a spěwarjo z Běteje Wody a z Mužakowa. Dobrego wothłosa dla maja so koncerty w bróžni stać z tradiciju. Přichodny budže hižo w septembru.

Wětošow. Wot 11. meje do 20. junija bě w tudyšej Serbskej cyrkwi widzeć wustajeńca „Serbja we Łužicy“. We wobłuku wustajeńcy předstajachu zhromadźene delnjoserbske chóry njedźelu, 26. meje, před 120 lubowarjami serbskeje hudźby chórowu kantatu „Doma rědnje jo – wěnc nowych serbskich arijow“, kotruž je spisal Budyski komponist Detlef Kobjela.

Budyšin. Kónc meje přebywaše něhdźe 50 seniorow z ewangelskich wosadow wokoło Göttingena na wjacednjowskej studijnej jězbje w Hornjej Łužicy. Wobdźělnicy so tež za Serbow zajimowachu. W Michałskej cyrkwi rozprawješe jim Trudla Malinkowa ze Serbow zańdženoscě a přitomnosće. Jedna z wobdźělnicow, knjeni Wentzke, předstaji so jako přiwuzna delnjoserbskeho fararja Měta Wjeńcka (1870–1953). W septembru přijědže dalša skupina z Göttingena do Łužicy.

Łaz. Sobotu, 15. junija, spominachu zastupjerjo Domowiny a Łazowskeje gmejny na před polsta lětami wotbagrowanu wjes Nydej. Na rekultiwěrowanej ploninje, hdźež bě so něhdy

wjes wupřestrěła, sadźichu lipu a wotkrychu wopomnjenski kamjeń z dwurěčnym napisom „K wopomnjeću na wjes Nydej 1430–1952“. W Domje Zejlerja a Smolerja we Łazu pokazuje so wustajeńca wo wsach wokoło Łaza, kiž stachu so z woporom wuhlowych jamow.

Berlin. Wo stawiznach delnjoserbskich kemšow w Berlinje přednošowaše srjedu, 26. junija, młody teologa Steffen Tuschling w rumnosćach wosady Českich bratrow w Berlinje-Neuköllnje. Mjez přisluštarjemi běchu předewšěm w Berlinje bydlaacy Serbja. Přednošowar je tuchwilu doktorand w Serbskim instituće w Budyšinje a slědži wo cyrkwinskih stawiznach Serbow w Pruskej.

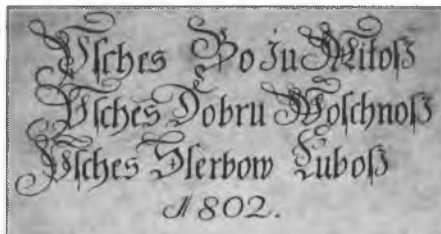
Malešecy/Hučina. Ze swjědženskiemi kemšemi je so 30. junija farar Fritz-Rainer Neumann wot Malešanskeje wosady rozžohnował. Wón nastupi nowe zastojnstwo jako druhi farar w Habrachćicach. W Malešecach a Hućinje bě wot lěta 1988 z duchownym. We wakancnym času zastara wosadu farar Noack z Chwaćic.

Zbožopřeća

Dnja 7. julija woswjeći **knjěz Helmut Byrgar** w Njeswaćidle swoje 80. narodniny. Husto je wopytawarjow na serbskich cyrkwinskih zarjadowanjach rozwjeseł ze serbskimi štućkami na swoim akordeonje. Za to so jemu džakuje a přeje k jubilejnym narodninam wjele zboža předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Bóh žohnuj jeho dalši puć žiwjenja.

Dary

W meji je so darilo za Serbske ewangelske towarstwo 100 US-dollarow a za Pomhaj Bóh 35 € a 20 US-dollarow. Za wobnowjenje Michałskej tafle w Budyšinje je so w meji a w juniju darilo 250 €, dwójce 100 €, 80 €, trójce 50 €, dwójce 25 €, trójce 10 € a 5 €. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Michałska tafle bu přez Serbow lubosć wobnowjena a na cyrkwinski dny w juniju znowa poswjećena.

Kónčna rozprawa: Zběrka za wobnowjenje Michałskej tafle je cyłkownje 2 764,52 € wunjesa. 41 serbskich a němskich, ewangelskich a katolskich darićelow a jedne serbske towarstwo su dohromady 2 364,52 € darili, 400 € je Michałska wosada přidała. Ponowjenje plaćeše 2 238,95 €. Zbytk darow we wosokći 525,57 € nałožuje so za wobnowjenje dalších wažnych serbskich pomnikow. SET so wšitkim darićelam wutrobnje džakuje.

Přeprašujemy

- 07.07. 6. njedźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej (farar Malink)
11.45 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar Malink)
- 21.07. 8. njedźela po swjatej Trojicy**
8.30 kemše w Budyšinku (knjěz Latka)
11.45 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar Malink)
- 27.07. sobota**
16.00 wosadne popołdny we Wuježku pod Čornobohom pola Krygarjec
- 04.08. 10. njedźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej (farar Malink)
11.45 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar Malink)

Spominamy

Před 10 lětami, dnja 4. julija 1992, zemrě njenadžicy **farar n. w. Gerat Lazar** w Bukecach. Wjacore tragiske podawki, kiž běchu w běchu krótkich lět jeho swjobju potrjehili, běchu jeho žiwjenske mocy dočasne zlemili. Posledni wotpočink namaka poboku swojeje mandželskeje a mjez swojimi zastojnski předchadnikami na Bukečanskim kěrchowje. Farar Lazar bě so 1910 jako syn serbskeho nana a němskeje maćerje w Hirschfeldze pola Žitawy narodził. Serbsčinu je jako student nawuknył na předarskim seminarje w Chwaćicach a pola fararja Wyrgača w Nosaćicach. Tu namaka sej w džowce fararja, Hance Wyrgaćec, swoju mandželsku. 1940 jeho nacionalsocialisća do Němcow wuhnachu. Z wulkej swěru je farar Lazar Serbam stužil jako duchowny w Minalke, Hodžiju a Bukecach, jako wjelelětny předsyda Serbskeho ewangelskeho cyrkwinskeho dnja a jako awtor mnohich nastawkow w Pomhaj Bóh. Z džakom a česćownosću na njeho spominamy.

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Čornobohska/Czornebohstr. 12, 02625 Budyšin/Bautzen

Redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 0 35 91/60 07 11)

Čisć: Čisćernja DELANY tzwr w Njeswaćidle

Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakladnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625 Bautzen

Přinoški a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

Pomhaj Bóh wuchadza mjesačne. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud. Lětny abonement plaći 8 €.